

Historia Parafii Św. Stanisława Biskupa i Męczennika na Woli

Die Geschichte der Gemeinde Wola und des heiligen Stanislaw Bischof und Märtyrer

Najstarsza wzmianka na temat kościoła we wsi Wielka Wola Warszawska pochodzi z 1367 r. -z dokumentu papieża **Urbana V.**

Pierwotnie kościół wolski znajdował się w okolicy, gdzie obecnie stoi kościół św.

Wawrzyńca. Jak zapisano w raporcie wizytacji z 1603 r., *był drewniany, szczupły, tarciami pokryty i stary.*

Samodzielna parafia pw. Św.

Stanisława BM została

erygowana w 1611 r. przez

bp. Andrzeja Opalińskiego.

Podczas potopu szwedzkiego

(1655 r.) kościół spłonął. Po

wojnie, dzięki staraniom **królowej**

Marysieńki Sobieskiej,

wybudowano murowany kościół

pw. św. Wawrzyńca. Świątynia znajdowała się w

pobliżu pola **elekcji królów** polskich.

W czasie Powstania Listopadowego, kościół św.

Wawrzyńca był świadkiem śmierci gen. Józefa

Sowińskiego. W ramach represji po Powstaniu, kościół

został odebrany katolikom i **zamieniony w świątynię**

prawosławną. Przywrócony został parafii św.

Stanisława w 1919 r., kiedy istniały w niej już dwa nowo

zbudowane kościoły: kościół św. Stanisława (ul. Bema) i

kościół św. Stanisława (ul. Wolska).

Die älteste Notiz zum Thema Kirche im Dorf Wielka Wola Warszawska ist nach der Urkunde vom Papst Urban V. Schon im Jahre 1367 bekannt. Ursprünglich stand die Kirche dort wo jetzt die Kirche des heiligen

Wawrzyńiec steht. Im Rapport einer Visitation im Jahre 1603 wurde festgestellt, dass die Kirche sehr alt, klein und aus Holz gebaut wurde.

Die selbständige Pfarrei des Heiligen Stanislaw Bischof und Märtyrer wurde vom Bischof Andrzej Opalinski gegründet. Während der Schwedischen Kriege 1655 (Schwedische Flut) wurde die Kirche verbrannt. Nach dem Krieg, Dank der König Mrysienska Sobieska wurde die Kirche schon aus Steinen aufgebaut. Sie wurde dem heiligen Wawrzyńiec gewidmet und stand unweit

vom Königsfeld der polnischen Könige.

Während des November - Aufstandes war die Kirche Zeugin des Todes vom General Sowinski. Nach dem Aufstand in Rahmen der Repressionen wurde die Kirche aus der katholischen in eine Orthodoxen Kirche verwandelt. In dem Moment in dem die Kirche den Katholiken zurückgegeben wurde hl. Stanislaw schon hier zwei neugebaute Kirchen – hl. Stanislaw Kirche in der Bema Straße und Stanislaw Kirche in der Wolska Straße.

Kościół zbudowany został według projektu architekta **Józefa Orłowskiego**, w stylu **neoromańskim**. Była to świątynia **jednonawowa**, z **czworoboczną wieżą** od frontu i **półokrągłą absydą** w prezbiterium. Wykończenie zewnętrzne murów wykonano w stylu **rohbau** (ściany ceglane, nieotynkowane).

Kościół został poświęcony **14 października 1860 r.**

W latach 1928 – 1932, **ks. prał. Seweryn Popławski** dobudował dwie nawy boczne. W prawej nawie umieszczono drewniany ołtarz, a na nim **obraz Matki Bożej Elekcyjnej**. W tym czasie pojawiły się także **organy** firmy **Wacława Biernackiego**.

W latach 1931-33 zbudowano **plebanię**, która po kilku latach została zburzona. W 1935 r.

ks. Franciszek Gąsiorowski zbudował kaplicę Matki Bożej Elekcyjnej oraz zastąpił drewniany ołtarz stiukowym. W 1918 r. posługę duszpasterską w parafii objęli **Ojcowie Redemptoryści**. Dzięki pomocy rodziny Biernackich, udało im się wybudować przy ul. Karolkowej własny kościół, gdzie przenieśli się w 1925 r. Podczas pobytu przy tutejszym kościele OO. Redemptoryści świętowali Jubileusz 100 rocznicy śmierci św. Klemensa Dworzaka. Sumę jubileuszową 15 marca 1920 r. celebrował ówczesny Nuncjusz Apostolski Ks. Abp Achilles Ratti, późniejszy Papież Pius XI, obecnie błogostawiony.

Die Kirche wurde nach dem Projekt von Josef Orłowski im neoromanischen Stil erbaut mit einem Mittelschiff und einem Seitenschiff. In der Vorderseite war der Turm viereckig und die halbrunde Apsis war vor dem Altar. Die Kirche war ein Rohbau und wurde am 14. Oktober 1860 konsekriert.

In den Jahren 1928-1932 hat der Prälat Seweryn Popławski zwei Seitenschiffe zugebaut. In dem rechten Seitenschiff war ein Altar mit dem Gottesmutterbild der Königswähler. Wacław Biernacki hat auch in dieser Zeit die Orgeln eingestellt.

In den Jahren 1931-1933 hat man das Pfarrhaus gebaut aber es wurde nach ein paar Jahren zerstört. Der Pfarrer Franciszek Gąsiorowski hat 1935 eine

Kapelle unter dem Namen der Gottesmutter der Königswähler ersetzt. 1918 haben die Redemptoristen die Kirche übernommen – doch Dank der Familie Biernacki konnten sie in der Karolkowa-Straße eigene Kirche bauen und im Jahre 1925 dort einziehen. Während der Aufenthalt in der hl. Stanislaw Kirche haben die Redemptoristen den 100 Todestages von Klemens Dworzak gefeiert. Die am 15.3.1920 Jubiläum Messe hat der Apostolischen Nuntius Erzbischof Achilles Ratti gehalten. Später wurde Erzbischof Achilles Ratti Paps Pius XI und zur Zeit selig gesprochen ist.

OBRAZY

W prawej nawie znajduje się obraz **Matki Bożej Pocieszenia**, zwanej Elekcyjną z ok. 1621 r. Wizerunek Maryi towarzyszył wyborom królów polskich. Był on wystawiany w specjalnym namiocie na polu elekcyjnym. Kiedy kościół został zamieniony na cerkiew prawosławną, obraz był przechowywany przez rodzinę hr. Biernackich. Po wybudowaniu kościoła św. Stanisława BM, obraz przekazano parafii. W 2000 r. kopię obrazu Matki Bożej Elekcyjnej parafia ofiarowała do kaplicy parlamentarnej w Sejmie.

W **ołtarzu głównym** znajdują się obrazy: *Św. Stanisław wskrzeszający Piotrowina* i *Przemienienie Pańskie*. W **ołtarzu bocznym** – obraz *Niepokalane Poczęcie*. Malowidła są autorstwa prawdopodobnie Aleksandra Kamińskiego.

Po lewej stronie znajduje się obraz **św. Józefa**. Czas namalowania i autor nieznani.

Ignacy Gierdziejewski namalował dwa tonda (*obrazy w kształcie koła*), przedstawiające **św. Kazimierza** i **św. Elżbietę**, znajdujące się u szczytu **ściany tęczowej**.

W **nawie głównej**, pod chórem, znajdują się dwa obrazy nieznanymi malarzy: **postacie świętych biskupów** i obrazy współczesne: **św. Franciszka** i pierwszy projekt obrazu **Jezusa Miłosiernego**

BILDER

Im rechten Seitenschiff befindet sich das Bild der tröstenden Gottesmutter, später Wähler – Gottesmutter genannt. Im Jahre 1621 begleitete das Maria Porträt die Königswählern. Es war im speziellen Zelt auf dem Wahlenfeld ausgestellt. Als die Kirche in die Orthodoxen Kirche verwandelt wurde hat die Familie des Grafen Biernacki das Bild aufgehoben.

Es wurde später der hl. Stanislaw Kirche zurückgegeben. Im Jahre 2000 wurde die Kopie des Bilden der Sejmkapelle geschenkt.

Im Hauptaltar befindet sich die Bilder von Heiligen Stanislaw und das Bild der Verklärung des Herrn. In dem Seitenaltar befindet sich das Bild der Unbefleckten Empfängnis. Wahrscheinlich hat die Bilder Aleksander Kaminski gemalt.

An der linken Seite befindet sich das Bild von hl. Josef. Der Autor und Zeit sind unbekannt.

Ignacy Gierdziejewski hat zwei Bilden in Formen eines Rades gemalt und sie stellen den hl. Kasimir und hl. Elisabeth dar. Die Bilder befinden sich auf der Regenbogenmauer ganz hoch an der Decke.

In dem Hauptschiff unter dem Chor befinden sich zwei Bilder von unbekanntem Malern. Die Bildern stellen zwei heiligen Bischöfe dar und zwei gegenwertigen Bilder: Heilige Franciszek und das erste Projekt des Barherzigen Jesus.

OŁTARZE

Wnawach bocznych znajdują się marmurowe ołtarze:

Najświętszego Serca Pana Jezusa i św. Antoniego Padewskiego. **Postać Pana Jezusa** wyrzeźbiona została przez Jana Radwana, natomiast figura św. Antoniego padewskiego rozpoczęta została przez Bonieckiego, ucznia Jana Matejki, a ukończona przez Radwana.

Ołtarz św. Teresy (w lewej nawie) wykonany jest z marmuru. Nad mensą ołtarzową znajduje się fresk przedstawiający św. Teresę, autorstwa Edwardy Przeorskiej.

FRESKI

Na ścianach po obu stronach ołtarzy znajdują się freski malarki Edwardy Przeorskiej z lat 1941-42, pt.: *Dobry Pasterz*, *Powszechny Pokój*, *Nawrócenie heretyka*, *Kazanie św. Antoniego do ryb*.

ALTÄRE

In dem Seitenschiffen befinden sich Marmoraltäre: Des hl. Herzens von Jesus und des hl. Antoni Padewski. **Die Gestalt von Jesus** wurde von dem Bildhauer Jan Radwan gemacht und die Figur von hl. Antoni Padewski wurde von Boniecki angefangen (er war Schüler von Matejko), aber beendet von Radwan.

Auch aus Marmor ist der Altar von hl. Theresa – es steht im Linkeschiff. Über der Altarmensa befindet sich das Freskogemälde von hl. Theresa (gemalt von Edwarda Przeorska).

FRESKOGEWÄLDE

An den Wänden von beiden Seiten der Altäre befinden sich die Freskogemälde von Edwarda Przeorska im Jahre 1941-42 gemalt. Die Freskos sind unter dem Titel: *Guter Hirt*, *Allgemeiner Frieden*, *Bekehrung des Häretikers* und *Heiligen Antonios Predig zu den Fischen*.

FIGURY

NA fasadzie kościoła umieszczone są dwa posągi **Faustyna Ceglera** - wykonane z piaskowca: św.

Stanisław Biskup i Męczennik i św. Jan Nepomucen.

W przedsionku znajdują się dwa posągi Zajferta: św. Jana Złotoustego i św. Rocha.

Po prawej stronie, tuż za bramą kościelną, znajduje się **figura Matki Bożej** wykonana z piaskowca. Pod nią widnieje napis: *Matko Boża, Poczyszycielko Strapionych – módl się za nami.* Jest to dar małżonków Safarzyńskich z 1860 r.

FIGUREN

An der Vorderfront der Kirche befinden sich zwei Figuren aus Sandstein von hl. Stanislaw Bischoff Märtyrer und hl. Jan Nepomucen die von **Faustyn Cegler** gemacht wurden.

Im Eingangsbereich stehen zwei Figuren von Zajfert gemacht d.h. hl. Johannes Chrysostomos und hl. Roch Rocco.

An der rechten Seite gleich hinter der Eingangstür steht die aus Sandstein gebaute Figur der Gottesmutter. Unter der Figur ist eine Überschrift – Gottesmutter – Trösterin der trübseligen bete für uns. Das Ehepaar Safrazyńscy haben die Figur im Jahre 1860 der Kirche geschenkt.

KL WARSCHAU

W związku z niemieckimi planami stopniowej redukcji, a właściwie likwidacji stolicy Polski, w czasie II wojny światowej na terenie parafii stworzono obóz koncentracyjny zagłady składający się z 5 lagrów w których zamordowano łącznie ok. 200 000 Polaków. W ścianę kościoła wmurowana jest tablica upamiętniająca ofiary KL Warschau z lat: 1942-44.

W czasie wojny kościół był zamieniony na magazyn i stajnię dla koni. Zniszczony był jedynie dach. Dzięki staraniom proboszcza, ks. Jana Podbielskiego, kościół wyremontowano i w 1949 r. był ponownie konsekrowany przez kard. Stefana Wyszyńskiego, Prymasa Tysiąclecia. Do dzisiaj 9. dnia każdego miesiąca odprawiane są Msze św. w intencji ofiar KL Warschau.

KL WARSCHAU

Im Zusammenhang mit den Plänen zur Ausroterung der polnischen Hauptstadt durch die Deutschen während des II Weltkrieges hat man auf dem Pfarreigelände ein Konzentrationslager errichtet (5 Lager). Hier wurden 200 000 Polen ermordet. Um sie Hingerichteten zu Ehren hat man eine Gedenktafel: KL Warschau 1942-44 in die Mauer der Kirche eingebaut.

Während des Krieges war die Kirche ein Magazin und Pferdestall. Das Kirchendach war zerstört und Dank der Bemühungen von Pfarrer Jan Podbielski wurde die Kirche renoviert und im Jahre 1949 von Kardinal Stefan Wyszyński Millenniumprimas konsekriert. Bis heutigen Tag wird am 9. Jedem Monat Messe gehalten. Es ist zum Gedenken der Opfer des KL Warschau.

W 1997 r., z inicjatywy ks. Sylwestra Jeża, przy wsparciu proboszcza, ks. prał. Janusza Godzisz, powstało Liceum Ekonomiczne, a następnie liceum handlowe. W 2002 r., w miejsce obu liceów, powołano Katolicki Zespół Edukacyjny, w skład którego wchodziła szkoła podstawowa, gimnazjum i liceum. Kilka lat później utworzono również przedszkole *Kwiatki Św. Franciszka*.

Im Jahre 1997 aus der Initiative des Pfarrers Sylwester Jez und bei der Unterstützung des Pfarrers Pralat Janusz Godzisz wurde ökonomische Schule eröffnet und später auch der Schulen entstanden ein Handelsschule. Im Jahre 2002 an der Stelle der Schulen entstand ein Bildungskomplex d.h.: die Grundschule, Gymnasium und Oberschule. Einige Jahre später entstanden ein Kindergarten unter den Namen Kindergarten des hl. Franciszek.

DOTYCHCZASOWI KSIĘŻA PROBOSZCZOWIE

1959 – 1864	Ks. Leopold Rzeczycki
1864 – 1869	Ks. Józef Wojno
1869 – 1871	Ks. Piotr Leszczyński
1871 – 1895	Ks. Ignacy Habielski
1896 – 1901	Ks. Władysław Siewierski
1901 – 1908	Ks. hr. Zygmunt Łubieński
1909 – 1920	Ks. Feliks Puchalski
1920 – 1935	Ks. Seweryn Popławski
1935 – 1939	Ks. Franciszek Gąsiorowski
1939 – 1967	Ks. Jan Podbielski
1967 – 1985	Ks. Kazimierz Ignaczuk
1985 – 2009	Ks. prał. Janusz Godzisz
od 2009	Ks. Arkadiusz Wójtowicz

BISHERIGE PRISTER PFARRER

1859-1864	Pfr. Leopold Rzeczycki
1864-1869	Pfr. Józef Wojno
1869-1871	Pfr. Piotr Leszczyński
1871-1895	Pfr. Ignacy Habielski
1896-1901	Pfr. Władysław Siewierski
1901-1908	Pfr. count Zygmunt Łubieński
1909-1920	Pfr. Feliks Puchalski
1920-1935	Pfr. Sweryn Popławski
1935-1939	Pfr. Franciszek Gąsiorowski
1939-1967	Pfr. Jan Podbielski
1967-1985	Pfr. Kazimierz Ignaczuk
1985-2009	Pfr. prelate Janusz Godzisz
from 2009	Pfr. Arkadiusz Wójtowicz

**Dar dla Ks. Proboszcza Jana Podbielskiego od Towarzystwa
Męskiego Św. Wincentego a Paulo w Królestwie Polskim,
Warszawa 1913**

*Geschenk für Pfarrer Jan Podbielski von der Männlichen
Gesellschaft hl. Wincenty a Paulo im Königsreich Polen,
Warschau 1913*